

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Brevier - Cod. St. Peter perg. 26

**Freiburg i. Br. (?), [um 1270, Nachträge aus dem 14. Jh. und der 2.
Hälfte des 15. Jh.]**

Kirchweihe

[urn:nbn:de:bsz:31-19213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-19213)

ebda siue in dca siue i aliq
fia si in sequiti dca in q te
peti debiat festu octeterit
ul octaua n e ultr' repeteda.

Notand de offi' dedicator'
q in pmo anno dedicator'
ecce offm in chpat i missa
in hora v q seq' missa r d
inceps in omibz horis usq
ad oplet sequentis diei in
clusiue. fiat offm duplex
r dicat' orō. Ds qui inuisi
blit' ad os horas pr q ad oplet
i pma in us diet q ecce de
dicata e cantet' sicut r die
sequenti in matutinis fi
ant ut le. ul' ts ipu paschali.
Off' u si celebnda fiut cele
brabz reuoluta ebda eodie
q dedicatō fca fiut r dicet'
orō. Ds qui inuisiblr' coti
die potauas qn derpīs a
gend' fiut. Sedo aut' anno
r deinceps singul' annis i
annuūlatio fiat offm sic
in toto duplici. Et octaue ce
lebrent' pr q in ad uentv
r deinceps usq ad oct' epiph

r in septuagesia r d' inceps
usq ad oct' pasche in diebz
rogationū r deinceps usq ad
dnicam. Ds oīū Qn aut'
octaue n fiut i f' octa mem'
n fiat de dedicatōe. Qz si hoc
festu i f' oct' alic' scī euentt
durantibz oct' de scō fiat me
mō de oct' dedicatōis fies
de quentu i q festu hui' ce
lebrat' tā int' q ex' faciāt
offm de dedicatōe fies r
hospites dū s plentes i q
uentu aq' faciāt offm sic
fit in quentu tā defesto de
dicatōis q' de aīs q' ius
p ordie gnalr' n fiat p' q' v
recessit de quetu redeant ad
offm osuetum. **In dedica
tione ecce ul' annuūla
tū s' ps antiphonē**
Sctificauit dō tabnaculu
suū. hē dom' dñi in q inuo
cet' nomen ei' de qua scptū
ē erit nom' meū ibi dicit
dominus. **Psaud. pū.**

Udi ciuitatē **cap**
scam ur̄lm nouam

descendentem de celo a
deo paratam sic sponsam
ornatam viro suo. *Et*

Urbs bta *ym^o* bit e.
urim dea pacis uisi
o q constructur in cel' uuu
ex lapidibz et anglis coor
nata ut sponsata comite

Nona ueniens ex celo nup
tiali thalamo parata ut
sponsata copulata dno.
platee & murr eius exau
io purissimo. **P**orte ni
terit margaritis aditis pa
tentibz & uirtute uirtoz
illuc intrudat omis q
p x noie hie in mundo p
mitur. **T**urionibz pl
suris ex politis lapides sut
coaptantur locis p manus
artificis disponunt p ma
suris sacris edificis. **G**la
& honor do usz q altissimo
una pxi filioq in chyto pa
chyto cui laus e & p'as p
eterna scia am. *Domu*
tura dne dz scitudo in logitu
dine diez. *ad m a. Oqm*

metuend' e loc' iste ve n e hic
aliud nisi dom' di & porta ce
li. *In pmo anno ord.*

Deus qui i uisibil' oia
gines & ta psalote
gnis humani signa tue
potentie uisibil' ostendis
templu hoc potentia tue
in habitationis illustra
& omnes qui huc de p'ati
guntur ex quacumq; tribu
tione ad te clamauerunt
q solationis tue beneficia
sequit. *In so anno & decep.*

Os q nb p singlos a
nos huius sc'i t'pli
tui q'lectationis die & sa
cris semp mystis repleta
incolumes exaudi p'as
pp' tuu & p'ia ut quicq; hie
templu beneficia petunt
in gredi cuncta se in petite
letet. p. *In uittatoris.*
Ex uitem' dno regi sumo.
Q' suu scificau tabnaclm
y. Urbs bta. In n a.
Tollite portas pncipes ura
& eleuamini porte etnale

Dñi ē. **V**idit iacob sca
 la summitas eius celo tā
 gebant ⁊ descendentes an
 gelos ⁊ dixit tūc loc⁹ iste
 sēs ē. **D**s n̄r. **C**ū eu
 gilass; iacob de somno ait
 tūc locus iste sēs ē. **M**ag
 n⁹ do? **D**omiū tuā. **R**
 Richard⁹ in exceptionibz
 pte sa libro decimo. **le i.**

Sanctificauit taber
 naculū suū altit
 tudinē h̄t k̄m̄ tabnacin
 dñi. t. ecclā scā lapides ce
 mentum ⁊ alia multa q̄
 sacramentis sunt plena
 ⁊ spūalia p̄ferunt docum̄
 ta. Singuli lapides s̄ si
 guli fideles quadri stabi
 litate fidei ⁊ firmi uirtu
 te paciendi. Cementū ē
 caritas q̄ singulos coap
 tat atq; uiuificat ⁊ ne p
 aliq; discordiam inuicem
 discrepent unificat eor.

In dedicatione templi de
 cantabat p̄ls laudē ⁊ i ore
 eor; dulcis resonabat son⁹

Obtulerunt sacrificiū s̄
 altare dñi ⁊ ceciderūt i facies
 suas ⁊ adorauerunt eū. ⁊ i ore.
Fundamentū apli s̄
 et p̄phē sic scriptū
 ē sup edificati sup fun
 damentum aplor; ⁊ p̄phar;
 parietes s̄ ḡtemplatiui
 fundam̄t; in uicini t̄re
 na deserentes celestibz ad
 herentes testum medici
 cio spūali n̄ ut in maia
 li sursum emitt; s; deor
 sum pender. Tectū ḡ s̄ ac
 tui terrens actionibz p
 ximi p̄p̄ impfectionē suā
 minus celestibz in tenden
 tes ac necessitati p̄uincor; ⁊
 tenas res ad ministrantes.

Fundata ē dom⁹ dñi s̄
 uicem montū exaltata
 ē sup os colles ⁊ uicent ad
 eam om̄s gentes ⁊ dicent
 glā ē dñe. **V**enientes at
 uenient cū exultatione pre
 tantes manipulos suos.

Ingitū **iii.** ⁊ die.
 do ecclē solidatur fm

diuturnitate p[ro]p[ri]o[rum]. Al
titudo sc[ilicet]m differentia
m[ul]tor[um] in longitudine na
q[ue] porrigit[ur] d[omi]n[u]m sc[ilicet]m terra
t[er]ra sc[ilicet] natural[is] & sc[ri]pte
legis & gr[ati]e ap[er]to iusto
usq[ue] ad ultim[um] extendit. In
latitudine v[er]o distendit
d[omi]n[u]m multo[rum] p[ro]p[ri]o[rum] nu[m]osi
tate dilatatur. In altitu
dine erigit[ur] d[omi]n[u]m p[ro] minor[um] &
maior[um] differentia elevat[ur]
d[omi]n[u]m sup[er] laicos ordo sac[er]dota
lis & sup[er] sac[er]dotal[em] ep[iscop]al[em] &
sup[er] hunc archiep[iscop]al[em] & s[an]c[t]i os
deniq[ue] papa collocatur. **R.**
Mane surgens iacob eri
gebat lapidem in titulum
fundens oleum de se uot[um]
uocit d[omi]n[u]m v[er]o loc[us] iste sc[ilicet] e[st]
& ego nesciebam. **V.** Vidit ia
cob sc[ilicet]m sc[ilicet]m summas et celes
tangebant & descendentes an
gelos & ait. **V.** Gl[ori]a. & ego. **Tr.**
n. an. Non e[st] hic aliud n[isi]
domus dei & porta celi. **Ps.** **Q.**
dilecta. **A.** Erig[er]e iacob lapide
in titulu[m] fundes oleu[m] de sup[er]

Benedixisti. **A.** Erig[er]e in do
m[in]u[m] & lapis iste uocabit[ur]
domus dei. **F.** Fundam[en]ta
A. h[ec] e[st] dom[us] d[omi]n[u]m firmiter e
dificata b[on]e fundata e[st] sup[er]
S. firmam petra[m]. **l. iii.**
S. ac[er]d[ot]u[m] eccl[esi]e signifi
cat ordinem uirginis
chor[um] ordinem g[er]mentiu[m]
navis ordinem g[er]gator[um]
strictius eni[m] est sc[er]uatiu[m]
qua[m] chor[us] & chor[us] q[ua]m na
uis. Sic pauciores s[un]t uir
gines q[ua]m g[er]mentes & isti
q[ua]m g[er]gati. Sac[er]d[ot]u[m] e[st]
locus sc[er]uatiu[m] q[ua]m chor[us] & chor[us]
q[ua]m nauis. Sic & dignior e[st]
chor[us] uirginum q[ua]m ordo
g[er]mentium & ordo g[er]me
tium. dignior e[st] q[ua]m ordo
g[er]gator[um]. **R.** Benedic
d[omi]n[u]m dom[us] istam q[ua]m edifica
ui nomini tuo uenientiu[m]
locu[m] istu[m] exaudi p[ro]ces i ex
celso solio gl[ori]e tue. **V.** D[omi]n[u]s
significus s[un]t p[ro]p[ri]o[rum] tuus &
ora[n]t ad sc[er]uatiu[m] tuum. **F.**
Exaudi. **R.** **V.** **l. iii.**

Tertium s̄ falsi x̄ani
 qui sc̄itati s̄ s̄ bap̄ n̄
 tizati s̄ pleni putredine
 cadauim̄ idest corruptōne
 uitioꝝ de hoc ato sc̄ptū ē
 atum q̄ foris est noli me
 tiri q̄ pietum ē r̄ datum ē
 gentibꝫ falsi namqꝫ x̄ani
 dampnabunt̄ cū gentibꝫ r̄
 dabunt̄ p̄niendū de
 monibꝫ altare x̄ ē s̄ q̄ n̄
 solū sacrificia bonoꝝ op̄m.
 s̄ r̄ orationū off̄m̄us di
 centes. **P. d. n. i. x̄. f. t. R.**
 Q̄d̄ metuendū ē loc̄ iste v̄
 n̄ ē h̄c aliud n̄ dom̄ dei r̄
 porta celi. **V. Mane surge**
 iacob uotum uouit d̄no.
 r̄ d̄r. Non est. **Io vi.**

Turris ē nom̄ d̄ni
 sic sc̄ptū ē. Tur
 ris fortissima nom̄ d̄ni
 ad eam fugiet t̄st̄ r̄ sal
 uab̄. Cymbala v̄ p̄dica
 tores ī t̄lligunt̄ qui ūba
 dei locuntur fenestre ui
 t̄re s̄ uiri sp̄iales p̄ q̄s di
 uina cognitio nob̄ illuc

In tertioꝝ dealbatura signi
 cat mundiciam cordū ex
 tertioꝝ v̄ mundiciā corpum
 duodecim cerei duodeci s̄ a
 pl̄i qui uexillū crucis r̄ fi
 dem passionis v̄ p̄dicaunt̄
 p̄ t̄rt. p̄tes mundi. **R.**
 Orantibꝫ in loco isto d̄mit
 te d̄ne pecc̄a ppl̄i tui r̄ ostē
 de eis uia bonā p̄ q̄ amblet̄
 r̄ da gl̄am nomini tuo. **V.**
 D̄ne exaudi orōem meā r̄ cla
 mor̄ m̄s ad te uēiat. r̄ da. Gl̄a
 r̄ da. **in iii. n̄. A. Q̄** h̄itat i
 ad uitor̄ altissimi in p̄t̄ce
 dei celi ḡmorab̄. **P. Ip̄m. A.**
 Domū istā p̄tege d̄ne r̄ aḡli
 tui custodiant muros ei. **P.**

Cantate. i. Iā fundam̄ta ē
 dom̄ d̄ni s̄ ūtice montū r̄
 exaltata ē s̄ c̄s colles. **P. Do**
 t. ex. **A. B̄ti** q̄ h̄itat ī domo
 tua d̄ne in sc̄la sc̄loꝝ laudab̄
 illo r̄. **S̄o. Lucan. 18.**
In ḡllus ih̄o perambulabat
 iericho Et ecce uir noīe Za
 cheus r̄ h̄ic erat p̄nceps pu
 blicanoꝝ r̄ ip̄e diues r̄ s̄.

Que impossibi **Le.**
lia s̄ apd̄ hoies p̄li
bilia s̄ apd̄ deum ecce enī
camelus depo itra gibbi
lartina p̄foramen acus
transit. hoc ē diues ⁊ pu
blicanus relicto onere di
uitiarū otemptoꝝ censu
fraudum angustā portā
artamq; uiam q̄ ad uitā
ducit ascendit. **R.** Lapidē

sciosi om̄s muri tui ⁊ fir
mā gemmis edificabū

V. Hec ē domus dñi firmi
ter edificata bñ fundata ē
sup̄ firmam petram. **Etes.**

Qui in uia deuotione
fidei ad uidentium
saluatōre q̄ natura min
hūeat ascensu sub-pleta
toris atz idō. iuste quam
uis ip̄e rogare n̄ audeat
b̄ndicōnem dñice susceptōis
q̄ desiderabat accepit. qui
stice autē zacheus q̄ inter
p̄tatur iustificatus crede
tem ex gentibz pplm̄ signi
cat qui quanto curis sc̄lā

ribz occupatioꝝ tanto
flagitius dep̄mentibz e
rat fcs̄ humilior. s; ab
lutus ē s; sc̄ificatus s;
iustificatus in noīe dñi
n̄r̄i ihu x̄. ⁊ in spū dei n̄r̄i.

R. Domus mea dom̄ oꝝ
nis uocabi dñe dō. In ea oīs
qui petit accipiet ⁊ q̄ q̄rit
in uenit ⁊ pulsanti ap̄iet

V. Domū tuā dñe decz sc̄tu
do in longitudine dñe. In ea.

Qui in trantē **Le.**

iericho saluatōre
uidere querebat s; p̄tū
n̄ poterat q̄ḡtē fidei quā
mundo saluatōz attulit
participare cupiebat s; i
olita uicioꝝ ōsuetudo ne
aduotum p̄ ueniret obli
terat. Eade namq; turba
noxie ōsuetudinis q̄ sup̄
cecum clamantē ne lum̄
peteret in crepabat ⁊ sus
picientem publicanum
ne ih̄m uideat tardat s;
sic cecus turbaz uoces
magis ac magis clama

do de uicit ita pusillus
 nocte est turbe nocentis ob
 staculum altiora petendo
 transcendat terrena telin
 quat arbozem crucis ascē
 dat. **R** Terribil' ē loc' iste
 si ē hic aliud n̄ domus dei
 ⁊ porta celi uē ⁊ enim dñs
 ē in loco isto ⁊ ego nescieba
V Sumpsit euigilast' iacob
 q̄ de gratia sompno ait.
 Ve. Glā. ⁊ ego. **A** Dñe dile
 xi decore domus tue ⁊ locū
 habitationis glē tue. **in**
l. n. a. Domū tuam dñe dz
 scitudo in longitudie diez.
P Do' r. ex. **A** hec ē dom' dō
 firmū edificā bn fundata
 ē sup firmam petra. **Ad**
 mus mea domus orōis
 uocabr. **A** Bn fundata ē
 dom' dō sup firmā petra.
A Lapides petrosi cō muni
 tui ⁊ turrethlm gēmis
 edificabuntur. **capit.**
A Idi ciuitatē. **ym?**
A ngulare fundamē
 lapis x̄ missus ē

qui opage pietum in u
 troq; nectitur q̄ scā suscep
 in quo credens pmanet.
Omnis illa dō grata ⁊ de
 lecta ciuitas plena modu
 lis in laude ⁊ canore iu
 bilo trinum dñm unctiq;
 cū fauore pdicat. **H**ic in
 templo sūre dō exoratus
 ad ueni ⁊ clementi bonita
 te p̄cum uota suscipe lar
 gam bndōne hic in fide
 iugte. **H**ic p̄merantur
 om̄s petita accipe ⁊ adep
 ta posside cum sc̄is p̄hen
 niter paradysum uitioye
 translati in requiem. **Glā**
 ⁊ honor dō. **V** Domus me
 a domus orōis uocabr. **Ad**
B a. Mane surgens iacob
 erigebat lapidē in titulu
 fundens oleum de sup uot
 uouit dño uē loc' iste sc̄s
 sc̄s ē ⁊ ego nesciebam. **Ad**
 horas a laud. **Ad iii. cap.**
A Idi ciuitatē. **R** domū
 tuā dñe dz scitudo al. al.
 In longitudie diez al. Glā.

syon+

Domus. **H**ec domus. **ad vi. cap.**

Ecce tabernaculum dei
cum hominibus et hi-
tabit cum eis. et ipse populus
eius erunt et ipse deus cum
eis erit eorum deus. **H**ec do-
mus domini firmiter edifica-
ta al. al. **B**ene fundata
est super firmam petram alla-
bla. **H**ec domus. **B**ea qui habitant

vindictam ad ix. cap.

Non aliud nemo potest po-
nere propter id quod ponitur est
quod est Christus Iesus. **B**ea qui habitant
in domo tua domine al. al. **I**n
secula seculorum laudabit te al.
Gloria. **B**ea qui habitant. **D**omus mea
**ad ius. se ps a domum tu-
am. P** Credidi. **P** Letar. **P**
Nisi do. **P** Laud domum quod bo.
P Lauda Iesum. **Cap. v. v**
**ut in ps ius. ad q. a. Za-
chee festinans descende quia
hodie in domo tua oportet
me manere at ille. festinans
descendit et suscepit illum gau-
dens in domum suam hodie
huc domus salus ad se fecit**

Et post et mox inuit
de die ad b. et ad q. a. de die.

Cetera fiant sicut in modis
de scis et legantur tres sequen-
tes l. e. vi. super notis des-
mone. **E**t super deo sicut
Richardi in exceptis p
te ii. libro. x. h. v. p. ma.

Habet igitur ecclesia singulos
lapides per singulos
fideles cementum per cari-
tatem fundamentum per prophetas
et apostolos pietas per continentem
placuos rectum per acti-
uos hunc longitudinem per di-
uturnitatem tempore lati-
tudinem per multitudinem
populorum altitudinem per dif-
ferentiam mitorum hunc scilicet
arium per ordinem uirgini-
chorum per ordinem quatuordecim
navem per ordinem quatuor-
gatorum hunc altare per etiam
per nomen domini cymbala
per predicatores uitreas fene-
stras per uirtutes spirituales hunc
interitorem dealbaturam per
mundiciam corporum vii. ce

tres p^{er} xvii. aplos. **le. xi.**

Sequitur pontifex & si-
gnificans q̄ circuitu
exam suam p̄mum i t̄p̄
natural' legis eam admo-
nendo p̄ patarchas de hic
in t̄p̄ scripte legis admo-
nendo p̄ p̄phas. Tandē in
t̄p̄ ḡtē p̄ semetip̄m eam
dem circuitu & introitū
fortis sc̄ibz erudiendo p̄
doctrina & int̄ sc̄ificando
p̄ ḡm. In p̄mo circuitu
dixit carnem tū sanguine
n̄ comedetis in sc̄do n̄ oc-
cideris in t̄cio v̄ q̄ iurasc̄
f̄i suo reus erit iudicio.

Multi autē estimant
in hoc edificio sp̄u
ali p̄licitatem ḡneri q̄m
ab ip̄o longe p̄ prauitate
s̄ temora. Extra ip̄m q̄ppe
s̄ in mundi fornicari e-
lytosi fenatores auari ra-
paces odiosi m̄daces & q̄ f̄i
suo fatue dnt̄ & qui ml̄ie
tem ad occupiscendū aspi-
ciunt. Non enī s̄ illi' edifi-

ci lapides: qui caritatis
n̄ sunt participes. talem
q̄ uitam f̄is agamus ut
di lapides eē possimus.

Tempe paschali sic fiat
off̄m ad us̄ ut s̄ ad mat̄ in
uit. y. ut s̄ tres ps̄ & anti-
phons iusculo & t̄bz s̄uis
s̄m f̄iam & ordine noct̄noz
In laudibz & ad horas ut s̄
post. Gl̄a. vo. s̄to reperat̄ al.
& antiphone om̄s & iusculi
& s̄ta terminentur ē allā

Quacumq; **defestis iō.**
die festū simplex ul' mar'
occurrerit in ea celebrabit̄
p̄t̄ q̄ in dominicis aduent'
& p̄ter q̄ in septuagesima
& d̄nicis sequentibz usq; ad
ramos inclusiue & p̄t̄ q̄ in
die cinerum & p̄t̄ q̄ in sc̄da
fia post ramos & deinceps
usq; ad d̄nicam in albis in-
clusiue & p̄t̄ q̄ in die ascen-
sionis & in oct̄ eius & i viḡ
pentecostes & deinceps usq;
ad festum trinitatis inclu-
siue. **Excipi' festū p̄ficatois**